

Προς τα μέλη
του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας

Θέμα: Οδηγίες αντικατάστασης σελίδων

**Αξιότιμες Κυρίες
Αξιότιμοι Κύριοι,**

Στο εκτυπωμένο αντίγραφο της μελέτης για τις καταστροφές της Καλαμάτας, κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, που έχετε ήδη στα χέρια σας, παρακαλώ όπως αντικαταστήσετε το Εξώφυλλο, την σελίδα με τα Περιεχόμενα καθώς και τις σελ. 17,100 και 101.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Χριστίνα Ι. Σταμούλη

Δικηγόρος – Διαπιστευμένη Διαμεσολαβήτρια
Διαχειριστής της α.μ.κ.ε. Αρχείο Ιωάννη Σταμούλη

ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Αίτηση

προς την Επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών

(άρθρ. 18, παρ. 5 Ν. 2503 / 1997)

1. για τον χαρακτηρισμό της Πόλεως της Καλαμάτας ως Μαρτυρικής Πόλης
2. για τον χαρακτηρισμό της Τ.Κ. Αγίου Φλώρου, της Δ.Ε. Αρφαρών του Δήμου Καλαμάτας ως Μαρτυρικού Τόπου
3. για τον χαρακτηρισμό της Τ.Κ. Καρβελίου (Καρβέλη) της Δ.Ε. Καλαμάτας του Δήμου Καλαμάτας ως Μαρτυρικού Τόπου

Περιεχόμενα

1. Παρατηρήσεις υπό το φως του Διεθνούς Δικαίου
2. Έκθεση Εμπειρογνωμοσύνης
3. Αναφορά Ιστορικής Τεκμηρίωσης: Ανάλυση των ευρημάτων της ιστορικής έρευνας
4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ
 - A: Γενικά στοιχεία για τα θύματα του λιμού στην Καλαμάτα
 - B: Νεκροί στρατιωτικοί Καλαματιανοί σε μάχες με Ιταλούς (1940-1941) και Γερμανούς (1941-1944)
 - Γ: Νεκροί Καλαματιανοί Ομηροι
 - Δ: Εκτελέσεις Καλαματιανών
 - Ε: Άλλοι βίαιοι θάνατοι Καλαματιανών στην Κατοχή
 - ΣΤ: Υπόδικοι – Κατάδικοι επι Ιταλικής Κατοχής (1941-1943) στις φυλακές της Καλαμάτας
 - Ζ: Η καταστροφή της Οικονομικής Ζωής της Καλαμάτας στην Κατοχή
 - Η: Αναφορά για τον Άγιο Φλώρο
 - Θ: Αναφορά για το Καρβέλη
5. Πίνακες (xι)
 - i. Νεκροί Κατοχής – Λιμός
 - ii. Νεκροί Στρατιωτικοί – Εκτελεσθέντες – Όμηροι
 - iii. Πλήρης αλφαβητικός κατάλογος καταδίκων – υποδίκων 1941-1944

Υπό την εποπτεία

του Ομοτ. Καθηγητή Διεθνών και Ευρωπαϊκών Θεσμών

του Παντείου Πανεπιστημίου

κ.Στέλιου Περράκη

Ομάδα Έργου:

Κωνσταντίνος Λαγός

Παντελής Βατάκης

Πλάτων Περραρής

Γιώργος Ανεψιού

Μάρκος Χαρίτος

Χριστίνα Σταμούλη

Κατακτητές και η καταστροφή των υποδομών προκάλεσε τρομερό λιμό στην Καλαμάτα, αλλά και γενικότερα στον νομό Μεσσηνίας. Περίπου το 10% των Καλαματιανών «επισκέφθηκαν» τις φυλακές Καλαμών και διέμειναν σ' αυτές για αρκετό διάστημα. Είναι χαρακτηριστικό ότι διενεργούνταν από τις κατοχικές αρχές συστηματικοί έλεγχοι και συλλήψεις, ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι πολλοί κάτοικοι της Καλαμάτας μεταφέρονταν σε άλλες φυλακές ή και εκτοπίζονταν από την πόλη τους για αρκετά σημαντικό χρονικό διάστημα. Επισημαίνεται ότι στο Γενικά Αρχεία της Καλαμάτας τα περισσότερα στοιχεία αφορούν κυρίως υπόδικους της περιόδου 1941-1943 όταν την Καλαμάτα κατείχαν οι Ιταλοί. Υπάρχουν ελάχιστα στοιχεία για τους υπόδικους από Σεπτέμβριο 1943 μέχρι τον Σεπτέμβριο 1944 όταν οι Γερμανοί έχουν πάρει τον έλεγχο της πόλης από τους Ιταλούς.

Λεπτομέρειες παρουσιάζονται στο Παράρτημα «ΣΤ».

Τέλος, παρουσιάζονται στοιχεία που αφορούν την οικονομική καταστροφή της Καλαμάτας κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Σημειώνονται οι επιπτώσεις που προκάλεσε ο πόλεμος στις υποδομές της πόλης, η έλλειψη πρώτων υλών και καυσίμου στην οικονομική και κοινωνική ζωή των πολιτών, αλλά και η καταστροφή οικιών, κτηρίων και η ναρκοθέτηση αγροκτημάτων. Αποκορύφωμα στην κατάρρευση του κοινωνικού ιστού είναι το «κατοχικό μάρκο» και η λεηλασία των τροφίμων, των βιομηχανικών προϊόντων και του εξοπλισμού, καθώς και η συνεχής συγκέντρωση της παραγωγής για την κάλυψη των αναγκών των στρατευμάτων κατοχής.

Στοιχεία παρουσιάζονται στο Παράρτημα «Ζ».

Αναφορά για τον Άγιο Φλώρο. Το μεγαλύτερο τμήμα του χωριού κάηκε από τις γερμανικές δυνάμεις το Φεβρουάριο του 1944. Μαζί με τον Άγιο Φλώρο κάηκαν επίσης τα χωριά Χριστοφιλέϊκα και Σκάλα.

Λεπτομέρειες παρουσιάζονται στο Παράρτημα «Η».

Αναφορά για το χωριό Καρβέλι που καταστράφηκε σχεδόν ολοκληρωτικά από τους Γερμανούς το 1944.

Λεπτομέρειες παρουσιάζονται στο Παράρτημα «Θ».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Η»

ΑΝΑΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΦΛΩΡΟ

Στις 5-6 Φεβρουαρίου 1944 σχεδόν ολόκληρο το χωριό του Αγίου Φλώρου Μεσσηνίας κήκε από τις γερμανικές δυνάμεις ως αντίποινα για την ενέδρα που είχαν στήσει άνδρες του ΕΛΑΣ σε φάλαγγα γερμανών φορτηγών. Στη μάχη που ακολούθησε με τους αντάρτες, στις 5 Φεβρουαρίου 1944, σκοτώθηκαν 10 Γερμανοί και τραυματίστηκαν αρκετοί άλλοι.

Μαζί με τον Άγιο Φλώρο κήκαν επίσης τα γειτονικά χωριά Χριστοφιλέϊκα και Σκάλα. Η μελέτη *Καταστραφείσαι πόλεις και χωριά συνεπεία του Πολέμου 1940-1945* του Υπουργείου Κοινωνικής Προνοίας, Διεύθυνσης Συντονισμού, Αθήναι 1945, καταγράφει ότι από τις 160 προϋπάρχουσες οικίες στον Άγιο Φλώρο και τα Χριστοφιλέϊκα, καταστράφηκαν ολοσχερώς 120 και μερικώς 12.

Όσον αφορά συγκεκριμένα τον Άγιο Φλώρο, σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία από τη μελέτη/επεξεργασία των αιτημάτων που υπέβαλαν οι κάτοικοί του στις κυβερνήσεις της Δυτικής Γερμανίας, από τη δεκαετία του 1950 μέχρι και τις αρχές της δεκαετίας του 1990, οι καταστροφές που υπέστησαν οι οικίες τους και άλλα κτήρια του χωριού έχουν ως εξής:

ΑΓΙΟΣ ΦΛΩΡΟΣ	
ΟΙΚΙΕΣ	111
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ	4
ΑΠΟΘΗΚΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	1
ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΕΙΟ	1
ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟ	1
ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ (1993)	
3 611 709 000 δρχ	

Τέλος, δύο κάτοικοι του Αγίου Φλώρου έχασαν τη ζωή τους στη διάρκεια της Κατοχής εξαιτίας των κατακτητών. Ο Κουρνέτας Αναστάσιος του Ηλία, αγωνιστής της Εθνικής Αντίστασης, σκοτώθηκε στη Σπερχογεία σε μάχη με τους Γερμανούς το 1944. Ο συγγενής του, Κορνέτας Ιωάννης, εκτελέστηκε στις 24 Φεβρουαρίου 1944 στις Βίγλες

Μεγαλόπολης. Πληροφορίες αντλήθηκαν από το βιβλίο του Τάσου Αποστολόπουλου, *Μεσσηνιακή Εκατόμβη 1940-1944*, σελίδα 120.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Θ»

ΑΝΑΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΡΒΕΛΙ

Κατά τη διάρκεια της Κατοχής, και συγκεκριμένα το 1944, το χωριό Καρβέλι (Καρβέλιον) υπέστη το μεγαλύτερο ποσοστό καταστροφής οικιών από τα γερμανικά στρατεύματα από οποιοδήποτε άλλο οικισμό της Μεσσηνίας. Η μελέτη *Καταστραφείσαι πόλεις και χωριά συνεπεία του Πολέμου 1940-1945* του Υπουργείου Κοινωνικής Προνοίας, Διεύθυνσις Συντονισμού, Αθήναι 1945, καταγράφει ότι από τις 130 προϋπάρχουσες οικίες στο Καρβέλι καταστράφηκαν ολοσχερώς 80 και μερικώς 28. Αυτό σημαίνει ότι μετά τον πόλεμο μόλις 22 οικίες παρέμειναν άθικτες.

Από το Καρβέλι ήταν και δύο πεσόντες του Ελληνοϊταλικού Πολέμου (1940-1941). Ο Φώτιος Καρβέλης του Βασιλείου, στρατιώτης του 28ου ΣΠ, που γεννήθηκε στο Καρβέλι το 1918 και φονεύθηκε στο ύψωμα Μπούμπεσι, στις 8 Φεβρουαρίου 1941 και ο Θεόδωρος Πετρόπουλος, του Παναγιώτη ανθυπίατρος του 34ου ΣΠ, που γεννήθηκε στο Καρβέλι το 1914 και φονεύθηκε στην Πεστάνη, νοτιοανατολικά του Τεπελενίου στις 28 Φεβρουαρίου 1941 (Πηγή: Τάσος Ν. Αποστολόπουλος, *Μεσσηνιακή Εκατόμβη 1940-1944*, Καλαμάτα 1999).

Για το Αρχείο Ι. Σταμούλη

Οι ιστορικοί ερευνητές

Κωνσταντίνος Λαγός

Παντελής Βατάκης

Πλάτων Περαρής